

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת כי תשא

אור

אמרו חכמינו ז"ל: נבנה עליה פירת קסא ואסידלת היא נצור עליה לית ארז:

פרשת כי תשא פרק לב (א) וירא העם כי בישש משה לרדת מן ההר ויפקח העם על-אחרון ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו פיזהו משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו: (ב) ויאמר אלהם אחרון פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם ונתיכם ונביאו אלי: (ג) ויתפרקו בליהעם אתינזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל-אחרון: (ד) ויקח מידם ויצר אתו בהרט ויעשאו עגל מסכה ויאמרו אלה אלהי ישראל אשר העלנו מארץ מצרים: (ו) וידבר יקח אל-משה להרד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים: (ח) סרו מחר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו-לו ויזבחו-לו ויאמרו אלה אלהי ישראל אשר העלנו מארץ מצרים:

השאלות:

שאלת השאלות בפרשתנו כיצד יתכן שעם ישראל אשר חוה את מעמד הר סיני אשר נאמר בו לפני ימים ספורים כל אשר דיבר השם נעשה ונשמע וכעת אומרים אלה אלוהיך ישראל? כמבואר במסכת אבות דרבי נתן פרק ב דבר אחר בני אמי נחרו בי אלו ישראל שעשו העגל. שבתחלה אמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שם כ"ד ז') חזרו ואמרו אלה אלהיך ישראל (שם ל"ב ד'): ולהחמיר את השאלה נקדים ונבאר דרגת עם ישראל במעמד קבלת התורה.

אחדות ישראל:

א. כתוב בשמות פ"ט (ב) ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחננו במדבר ויחן-שם ישראל נגד ה' ופרש"י והוא מבואר במכילתא דרשב"י ויחן שם ישראל נגד ההר להלן ויסעו בני ישראל ויחננו בני ישראל נוסעים במחלוקת וחונים במחלוקת, וכאן הוא אומר ויחן שם חנייה אחת ניתן בלבם כדי שיאחבו זה את זה ויקבלו את התורה. נמצא שהתורה מעידה על מצב עם ישראל במעמד הר סיני באחדות שלא היה כמותו.

פסקה זוהמתן:

ב. עוד מבואר במסכת שבת דף קמו ע"א כתוב שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא. ישראל שעמדו על הר סיני, פסקה זוהמתן. וביאר האלשיך על שמות פרשת יתרו פרק יט פסוק ב וזהו שהטיבו אשר דברו רבותינו ז"ל (שבת קמו א) בנועם מליהם, באומרם, ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. כי בדבר הזה המה כללו יופי מאמרנו זה. והוא, כי לולא היות בנו זוהמת נחש היינו זכים ומשוללי עכוב לדבר הוא יתברך בנו, והיינו כולנו נביאים. אך זוהמת נחש, היה לנו כמסך מבדיל, לבלתי הדבק ודבר בנו ה'. אך בהר סיני על ידי שפסקה זוהמתן של כולם כאחד לא היה להם מעצר יעצרם מהדבק בו יתברך ולשמוע דבריו יתברך. כי זה חשקו ואין מעכב. ועל כן היו כל עם ה' נביאים. ובזה נחה שקמה השאלה ובטלה לה. הרי שהגיעו לדרגת אדם הראשון לפני החטא שפסקה מהן מיתה כמבואר בזוהר בפרשתנו.

פרחה נשמתן מרוב קדושה:

ג. עוד כתוב בשמות פ"כ (טו) וכלי-העם ראים את-הקולות ואת-הלפידים ואת קול השפ"ר ואת-הק"ר עשן וירא העם ויגעו ויעמדו מרחק: ומבואר במסכת שבת דף פח ע"ב ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתן של ישראל, שנאמר נפשי יצאה בדברו. ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתן, דיבור שני היאך קיבלו? הוריד טל שעתידי להחיות בו מתים, והחיה אותם. שנאמר גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה. ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל, והיו מלאכי השרת מודדין אותן, שנאמר מלאכי צבאות ידדון אל תיקרי ידדון אלא ידדון. הרי שראו בעיניהם את השכינה עד שפרחה נשמתן מרוב קדושה.

כלל ישראל נתרפאו מכל חולי ומחלה:

ד. ומבואר במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק ב פסוק טו, וכן פרש"י וכל העם ראים וכו' מלמד שלא היה בהן סומין, וממה שנאמר אתה הראית לדעת כי השם הוא האלוקים, מלמד שלא היו בהן טיפשים, וממה שכתוב מן השמים השמיעך, מלמד שלא היו בהם חרשים, וממה שכתוב ויענו כל העם יחדו, מלמד שלא היו בהן אלמים.

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

וממה שכתוב אתם נצבים, מלמד שלא היו בהן הגרים. ומנין שלא היו בהן אחד הוי"ש בראשו וחש בשינוי תלמוד לומר ואין בשבטיו כושל, ובוה מיושבת קושיית האלשיך כיצד השתתפו כלל ישראל שנעשה נם בגופן שלא כדרך הטבע וכל המחלות והמומין נתרפאו.

נם ראיית הקולות:

ה. עוד פרש"י ומבואר במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ פסוק טו וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים בנוהג שבעולם אי אפשר לראות את הקול אבל במעמד הר סיני כשם שראו את הלפידים כך ראו את הקולות.

הקדימו נעשה לנשמע במלאכים:

ו. שמות פרק כד (ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר יקח נעשה ונשמע: ומבואר במסכת שבת דף פח ע"א דרש רבי סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה, ופירקום. שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. אמר רבי אלעזר: בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו? דכתיב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ברישא עשי, והדר לשמע. אחר הדברים האלה אשר ביארנו מעט מגדולת דור דעה ובפרט בעת מעמד קבלת התורה עד שהגיעו לדרגת מלאכים, ובלב אחד, וכאדם הראשון לפני החטא, וראו נסים גלויים ברפואת כלל ישראל אפילו סומים וחרשים ואלמים נגד הטבע, ואף גם זאת ראו את הקולות דבר שאינו נראה. הרי שנכפלת שאלת השאלות הכיצד אחרי תקופה קצרה כזו יכולים להידרדר ולומר על העגל אלה אלוהיך ישראל?

הרוח הנושבת בציבור לי זה לא יקרה:

הנה בטבעם של בני אדם לבטוח בעצמן וביכולתן ולזאת האדם מרשה לעצמו לעשות דברים ומעשים שיש בהן חשש סכנה אך בוטח שלי זה לא יקרה כי אני חזק ושכלתן השולט על גופי ומעשי, וזו אחת הטעויות של זוגות שבונים ביתם בשפת העם פתוח ומודרני מתוך תפיסה שהם יודעים לשמר את הבית ולגדל דור חדש בתפיסה פחות חונקת לדבריהם ומרשים לעצמם דברים רבים אשר בהן מביאים את עצמן לידי נסיונות ולצערנו בתים רבים נהרסים מכך ואף כושלים בחינוך ילדיהם, ונקח לדוגמה אחד הדברים אשר זועקים עליו כל גדולי הדור ואף רבים פועלים לערוך כנסי התעוררות בעניין פגעי הטכנולוגיה והתקשורת שאינה מבוקרת וחסומה אלא פרוצה לכל דבר ועניין, והרי אין ספק שאנו מדברים כלפי מי שמשיך את עצמו לקהל שומרי התורה והמצוות, אך למרות זאת יש לו את הביטחון שלי זה לא יקרה והוא שולט על עצמו לבל יכשל וכדומא, אולם לצערנו המציאות טופחת על פנינו ואנו עדים למראות ומחזות אומללות כאשר אותם מחזיקי מכשרים אלו בכל רגע נתון נצמדים לקופסה השחורה ומבלים את זמנם ודעתם בכל שטות שאחד כותב לחברו ומתעדים כל תנועה ואמירה שאחד מהקבוצה עשה וסביב זה מתנהלים החיים, ובפרט כאשר גם האשה מחזיקה אותו מכשיר ובדרך כלל יש שוויון זכויות הרי כאשר מגיעים לבית המחזה הנפלא שמצטייר לעיני כל שכל אחד שקוע וצמוד לקופסה השחורה ונעשית שיחת אלימים, וכן הדבר כלפי בניהם שמאוד מפריע להורים שהילדים מפריעים באמצע, וכל המשפחה הופכת למופרדת חוסר אהבה וחמימות וחינוך בהיות והדבר הראשון זה המכשיר שמנהיג את חייו של האדם, זאת ועוד לא רק סכנת חיי הרוח אשר טמון בחובו מאחר ואין חסימה הרי יכול לקפוץ כל סוגי הפרסומות או חדשות ביחד עם כל מראה העריות ואלומות אשר צד עינו של האדם ומרוב שעמום פעמים רבות מסקרן אותו במה דברים אמורים ואידך זיל גמור כאשר בפועל רבים חללים הפילה ונהרסו משפחות וחוסר שלום בית. ולפי כל המחקרים בעולם כולם הגיעו למסקנה שחשיפה זו הורסת ומקלקלת ומשפיעה על התנהגות האדם, אלא אף גם זאת כל נסיעה על הכביש אשר נוסע ברכבו היא סכנת חיים של ממש לו ולסובב אותו מאחר ואינו יכול להתאפק לכל צפצוף ששומע כאילו הדבר כרוך בפיקוח נפש והייב להסתכל ולהסיה דעתו מהנהיגה ומהקורה בכביש ובכך מסכן חיי בני ביתו והסובבים אותו, כאשר אנו עדים לאסונות רבים בשביל שהסיה דעתו וסטה מהדרך ובשבריר שניה קורא האסון, וכך הדבר בהרבה נושאים סומך האדם על עצמו שלו זה לא יקרה. אולם תורתנו מלמדת שחובה על כל אדם

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

באשר הוא גדול כקמן לעשות גדרים וסייגים בכדי לשמר את עצמו מפתיון יצרו ואין לו לבטוח בעצמו וביכולותיו וכמו שאנחנו מתפללים ומבקשים בכל יום אל תביאיני לידי ניסיון כאשר נבאר.

הן בקדושו לא יאמין:

לזאת באה פרשתנו ללמדנו אין גדול מדור דעה ואף לאהר שזכו לכל נסי יציאת מצרים ומעמד הר סיני והגיעו לדרגות הגבוהות ביותר ששייך להגיע בן אנוש, ולמרות זאת ירדו עד שאול תחתית ומאמירה של נעשה ונשמע הגיעו למצב שאמרו אלה אלוהיך ישראל, ללמדנו שהן בקדושו לא יאמין, וחובתו של האדם להכיר בחולשתו והשוטה בוטח בעצמו ולבסוף נופל לשאול תחתית ומאבד עולמו בעוה"ז ובבא. כי האדם נוצר עפר מהאדמה ולכן שמו אדם בכדי שידע שאותה עפרורית מלווה אותו כל ימיו עד זיכולא בתרייתא. ובוזה נבין את הטא העגל תורתנו הקדושה רוצה ללמד שגם אדם אשר מניע לפסגה לא יבטח בעצמו ותמיד מחוייב לעשות סייגים וגדרים להינצל ורק בדרך זו יכול האדם להצליח להינצל.

מדוע הזהיר במעמד הר סיני על רציחה וגניבה:

ובזה גם נבין כיצד במעמד הר סיני הקב"ה מצוה על רציחה וגניבה ניאוף והמדה וכדומא דבר שאינו מתאים כלל למעמד בני דור דעה ועוד במצבם הרוחני של מעמד הר סיני כאשר ביארנו לעיל, אולם דווקא התורה מלמדת אותנו חולשתו של האדם שבכל דרגה שייגיע יכול להגיע גם לדבר הכי רחוק מהשכל אם לא ישמור את עצמו.

מעשה של יוחנן כה"ג:

וראייה לכך כתוב בפסיקתא דרב כהנא (מנדלבוים) פיסקא יא ויהי בשלח אמרו עליו על יוחנן כהן גדול ששימש בכהונה גדולה שמונים שנה ובסוף נעשה צדוקי. ונתאר לעצמנו הרי כל כה"ג שנכנס לקודש הקודשים ואינו ראוי מת באותה שנה כאשר היה בימי בית שני שהיו מאות כהנים גדולים מאחר ולא היו מתאימים היו מתים, ואילו יוחנן זכה שמונים שנה להיכנס לקודש הקודשים ולא מת וזה מראה על דרגתו, אך למרות זאת בסוף ימיו בזקנותו כאשר היה כבר בגיל מעל מאה שנים התדרדר והפך להיות צדוקי בגלל שנתחבר להם, ללמדנו שכל עוד האדם חי עלי אדמות אין ערובה וביטחון למצבו ויכול ליפול ברשת יצרו. וא"כ כיצד אותם הבוטחים בגבורתם ושכלם שהם לא ימעדו ולא יכשלו ולהם זה לא יקרה אינם אלא טועים.

מעשה של רב עמרם הסידא ר"מ ור"ע:

ומסופר במסכת קידושין דף פא ע"א כמה מעשיות המלמדות אותנו על גדולי ישראל שכטחו בעצמן והוכהר להם שאין לאדם לבטוח בעצמו. מקרה ראשון עם רב עמרם הסידא שפעם ציוה לפדות שביות והעלו אותם לעלייתו וכיון שלעלות לשם היה נעשה הדבר על ידי סולם ביקש שיסלקו את הסולם משם שלא יתאפשר לעלות, והנה בהיות והיית ארובה מביתו לעליה עברה אחת מהן וראה את פניה מאירים ונתגרה ולכן הלך והביא את הסולם אשר מפני משקלו צריך עשרה אנשים להרימו ומרוב יצרו הגביהו לבדו והתחיל לעלות וכאשר הגיע לאמצע התחיל לצעוק שאש שורפת את עמרם עד ששמעו השכנים ובוזה הציל עצמו מכישלון. מקרה שני עם רבי מאיר שהיה צוחק על עוברי עבירה כיצד נכשלים והנה פעם השמן נדמה לו לאשה יפה מאוד והיא מעבר לנהר ובהיות ולא היית סירה לעבור תפס כחבל דק שבו עוברים על המיצר ומאוד מסוכן מרוב שנתגרה בו יצרו, ובאמצע הדרך אמר לו יצרו לולי שמכריזים עליך בשמים היזהרו ברבי מאיר ותורתו הייתי מכשיל אותך. מקרה שלישי עם רבי עקיבא שגם היה צוחק על עוברי עבירה כיצד נכשלים יום אחד נדמה לו השמן כאשה יפה בראש האילן גבוה ונתגרה בו יצרו והתחיל מטפס ובאמצע הטיפוס אמר לו היצר שלולי שמכריזים עליך בשמים להיזהר ברבי עקיבא ותורתו הייתי מכשילך. הראת לדעת שאסור לאדם לבטוח בעצמו ולהכיר בחולשתו ועליו להתרחק מן הכיעור והדומה לו.

מעשה בזוג מאור מוצלחים:

ולצערנו רבים הם הסיפורים על חורבן בתים שלא ידעו לעשות לעצמן גדרים וסייגים, ואספר מעשה שהיה לפני כמה שנים זוג שהתחתנו שניהם מצויינים ומיוחדים עד שאמרו עליו שהוא עדין להיות הזון איש של הדור הבא, ואכן ישב ולמד בהתמדה גדולה כמה שנים, אולם לפתע ביום בהיר הפך עורו עד לקצה האחרון והתברר שנחשף למדיה המקולקלת והיה רואה סרטי תועבה והדרדר עד שפרק עול התורה והמצוות מעליו וכמוכין שנפרדה החבילה ונחרב אותו בית שהיה יכול להיות למגדל אור לו ידעו לעשות גדרים וסייגים. ולצערנו ישנם מעשיות רבות שקראו בזמננו עם רבנים מפורסמים שנפלו ברשת בגלל שלא נזהרו ועשו סייג עד שנכשלו וחרב עולמם רח"ל.

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941
tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מוסר השכל:

למדנו מכאן עד כמה חייב האדם להכיר בחולשותיו ולהיות זהיר ונזהר להיות בורח מן העבירה וחשש עבירה כבורח מהאש וסחור סחור אמרינן לנזירא בכדי שלא יבא לידי מכשול כי טבעו העפרי כוח השפעתו רב על האדם עדי ביכולתו להפכו עד הקצה השני, ואיזהו חכם הרואה את הנולד כי רק זקני העדה אשר להם עיני השכל רואים למרחוק מה יכול הדבר לגרום בהשפעתו, וחובת השעה להתחזק ולחזק אחרים, כך שכל זוג שבונה את ביתו בכדי שתהיה הצלחה אהבה ואהבה שלום ורעות בבית תלוי כיצד בונים את הבית ומהן הגבולות והסייגים ששמים לעצמם, וכבר אמרו הדרשנים על הפסוק בשיר השירים פרק ח פסוק ט **אם יחומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז:** כי כאשר הבית הוא חומה בבית כזה הולך וקם ארמון טירת כסף, אבל אם הבית כדלת הסובב על צירו שאינו יציב הרי בית כזה לא ניתן לבנות אלא לוח ארז אולי איזה קרוון, ולכן כל זוג צריך מתחילת דרכו בחיים לדעת להציב אתגרים בנושאים הרוחניים לדעת לעשות גבולות וסייגים ושמירה על קדושת וטהרת הבית ולא לסמוך על שכלו ויכולתו להתגבר ולשמור את עצמו, וכמו שאנחנו מתפללים בכל יום אל תביאני לידי ניסיון, אלא הדרך הנכונה לעשות חומה בצורה שלא ניתן למעוד, כעין מגרש לבניה שמציבים שלט כאן בונים סכנה. כך כל זוג צריך להציב שלט וגדר לבניית הבית היהודי על אדני התורה והיראה, ובעידן המדיה שלנו אשר יכולה לכלות כל חלקה טובה רבים חללים הפילה רח"ל החובה כפולה ומכופלת, ועוד יותר בכדי לגדל ולהנך דור חדש בבית, ובפרט שצריך שיהיה המחנה קדוש בכדי שתשרה השכינה בבית אבל אם נראה בו ערוות דבר השכינה מסתלקת מהבית, כמו שכתוב **דברים פרשת כי תצא פרק כג פסוק טו: פִּי יִקְלַךְ אֱלֹהֶיךָ מִתְּהַלְּךָ בְּקֶרֶב מִחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלִתֵּת אִיבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מִתְּנִיף קְדוֹשׁ וְלֹא יִרְאֶה כֶּף עֲרֹת דְּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ:** וכמו כן בכל תחומי החיים כגון כשרות הבית אם מתפשרים הרי בסופו של דבר מרחיקים לכת ואם מציבים גבולות ועקרונות בבית הרי הדבר נשמר ונשרש בבית, ורק בדרך זו ישכון בטח ויבנה בית לשם ולתפארת ולגדל בו דור ישרים מבורך ברוח ישראל סבא ותשרה השכינה בביתם תמיד. ושומר נפשו ירחק מהם והמזהיר והנזהר ירבה שלומם כנהר אמן ואמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך
הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

